

DEN MYSTIKA TRADITIONENS POET

Det skulle bli för enkelt

om jag bara sätter mig ner och fäster bilden

på en bit papper...

Ja, det skulle förmodligen bli alldeles för enkelt och samtidigt för enformigt och banalt om poeten bara satte sig ner och skrev. Det är bara politiker, som "sätter sig ner" för att lösa ett problem, såsom det ofta klichémässigt brukar formuleras.

För Kristian Lundberg är det helt annorlunda. Han tar visserligen sitt poetiska anslag i det enkla, nära och förnuftsmässiga, men går snabbt över till djupare förankringar i det mystika och därmed in i det religiösa landskapet. Han skriver sig in mot djupare, tydliga associativa språkbilder, vilka gör att handen fylls av ljus, ögonen ser mot snabbt rörliga änglar och öronen kan lyssna sig in till ekon av bibliska referenser.

Lundbergs poesi, hans femte diktsamlingen, erbjuder en poetisk, glansfull resa in i diktens verklighet, som rymmer både hot och förlösande kärleksbilder. Hans diktion är enkel, nerskruvad, som dagsljus mot aftonen, eller kanske snarare som den svaga morgonlågan, där han genomborras och gryningen, vilken faller sönder som vitt pulver, manna, honungssött morgonljus; vällande ner över jordiskt kristallfyllda glas. De enkla metaforenerna och liknelserna skrivs med en medveten, enkel stringens. Och plötsligt är verkligheten där med ett vardagligt konstaterande: "Det är tisdag. Slätten lyser tom".

Denna skrivandets enkla men svåra poetiska konst för tankarna till Werner Aspenströms lågmälda språkliga, metodiska elegans, samtidigt som ett stänk av sextiotalets nyenkelhet kan anas. Här finns också referenser till Salvatore Quasimodo, som för alltid har serverat den tydliga iakttagelsen av att vara i jordens centrum, dess hjärta och plötsligt personliga puls. Salvatore skriver sig vara "genomborrad av en solstråle, då det plötsligt är afton". Hos Kristian Lundberg är det "världen som står stilla, genomborrad av morgonen". En motivisk parallellism som finns anledning att fundera vidare på.

Samlingen, "Om natten blir handen ett skepp av ljus", är komponerade i fyra avdelningar, vilka kan ses som variationer i första hand på ljustemat, men samtidigt

fokuserande på teodiceproblemets ständiga närvaro. Inledningsavsnittet skulle dock lika gärna kunna fått namnet Prolog för att mer antyda en helhet. De fyra avdelningarna heter: Staden och grymheten, Blue Parrot, Så blixtra lilla stjärna och Epilog.

I den första avdelningen kan läsaren reflektera över de många Kristus-allusionerna. Jag ser det som om författaren på ett eller annat sätt försöker översätta ett evangeliskt budskap, som här i första hand blir förankrat i det gamla förbundet. Den klart judiska, mystiska insikten, är att när man skall beskriva "ett stycke himmel" så är det Gud själv som blåser liv i såväl gräs som människa.

Det heter:

*...där jag passerar med minnet av honom
som en bild där Gud andas fram sin egen son.
Dörrarna slår i det höga gräset.
Du är väntad. Jag hör andetag och vet att du
snart kommer att vända dig om och hålla
fammen öppen.*

Gud, som framblåser sin egen son till världen och ger den nytt ljus, är en grundläggande kristen tanke. Kristian Lundberg uppehåller sig gärna här i ett bibliskt händelsernas centrum. Han sjunger inte om Kristus om en "korp", som efter syndaflo den bara flyger iväg och lämnar Noa och alla hans djur åt sitt öde. Nej, här det en genomtänkt attityd och gudsbild som uttrycks med orden: "ansikte mot ansikte", som beskriver ett centrum av en jordisk Kristus, dock omgiven av änglar och den ensamme pojken som överraskar med bröd och fiskar; eller Kristi lidande "som en delfin lagd på land, kippande efter luft".

Mörker, frånvaro, saknad, ingenting, det annorlunda, jagets uppgående i "det högre bruset" är ord som direkt sätter in författaren i den kristna mystiska tradition, där Johannes av korset och Mäster Eckehart lever sida vid sida med en Simone Weil, där både "tyngden och nåden finns!"

Ett antal "kyriedikter" finns i den andra avdelningen. Herre förbarma dig över oss! Människans brist och tillkortakommanden belyses och genomarbetas. I denna utsatta bönesituation längar poeten efter "en silverglänsande simmare", som kommer för att frälsa, likt en kommande lovsångs växande röster av grönskande gräs och nyfunnet ljus.

Raden: "Du gör allt vad du kan för att undvika dig själv" är också en sorts Kristusbeskrivning, men det kan också vara sätt att söka sitt egna inre och därmed hitta

hem till sig själv, såsom i ett terapeutiskt tilltal. "Här och nu" blir ändå Lundbergs konkreta utgångspunkt, när det poetiska ordet skall tydliggöra och förankra: "då böckerna står stilla i hyllan:

Jag en människa.

Jag dricker.

Jag somnar.

Jag fattas dig.

nu öppnar jag min hand.

Kristian Lundbergs nya samling dikter ger en rik läsoplevelse. Dikterna för den mystiska poesin vidare på ett sätt som förenar jord och himmel, gräs och sol, hand och träd, natur och himmel. Ett poetiskt flöde, där orden, likt en pulserande högläsning, flödar sakta fram över papperet, som en talande bäck vid stranden av traditionella undertexter med biblisk anknytningar, vilka ställvis bryter in och ger energiskt böljande ringar på vattnet; poetiska nedslag på verklighetens nakna yta.

Hans-Evert Renérius

Bok: Kristian Lundberg. *Om natten blir handen ett skepp av ljus*. Dikter W&W.